

ČINNOST CENTRA TECHNICKÉ NORMALIZACE

Mgr. David Bárta

Úvod

Centrum technické normalizace (CTN) v roce 2005 svoji činnost stabilizovalo především díky předchozímu úspěšnému roku, kdy se podařilo převzít a zavést do soustavy ČSN rekordní počet i objem evropských norem. Práce v tak vysokém tempu však bylo možné zvládnout pouze za předpokladu, že předmětné normy nevyžadovaly nadstandardní péči, 2 kola připomínkových jednání či porovnávací zkoušky zajišťované v rámci projektu ISPROFOND. Ojediněle docházelo ke zpracování národní přílohy. Úspěšné řešení v roce 2004 tak připravilo prostor pro náročnější řešení v roce 2005. V tomto roce byly opětovně přejímány „jednodušší“ normy zkoušení, pozornost však byla především zaměřena na převzetí evropské specifikace materiálů pro nestmelené směsi, tří specifikací pro cementobetonové kryty a dvou specifikací pro zálivkové hmoty, které vyžadovaly nejen národní přílohy, ale také vypracování tzv. zbytkových norem, jež by předešly nešetrným zásahům evropských norem do současné české normalizační soustavy. Tyto nesrovnatelně náročnější práce navázaly na obdobný model řešení, který úspěšně zafungoval pro evropské specifikace na kamenivo.

1. ZPRACOVÁNÍ NORMALIZAČNÍCH ÚKOLŮ

1.1 TŘI ÚROVNĚ SPOLUPRÁCE

Tři úrovně spolupráce, které obvykle Centrum technické normalizace při zpracovávání normalizačních úkolů využívá, se v roce 2005 omezily na úroveň A a B. Přehlednější ukázkou poskytují grafy v úvodním článku Ing. Večerky.

- A. Řešení normalizačních úkolů (smlouva uzavřena mezi ČNI a CTN) ve spolupráci se zpracovatelem ČSN EN z řad členů NAT, tj. pracovních týmů. V roce 2005 bylo z CEN/TC 227 zpracováno 25 norem a jedna norma z CEN/TC 226.
- B. Redakční spolupráce pracovníků SILMOS s.r.o. – CTN se zpracovatelem ČSN EN, který uzavřel smlouvu s ČNI.
V roce 2005 byla takto zpracována 1 EN z CEN/TC 226
- C. Redakční spolupráce pracovníků CTN s pracovníkem SILMOS s.r.o., který je zpracovatelem normy, nebyla v roce 2005 využita.

Jednou z forem uvedených výše se SILMOS s.r.o. – CTN v roce 2005 podílelo na zpracování dále uvedených norem, které byly odevzdávány v uvedených termínech:

- ♦ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 28. 2. 2005): ČSN EN 13286-2 (CEN/TC 227/WG 4), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Vladimírem Kuchtou, CSc.
- ♦ **Předání tiskových předloh ČNI** (k 31. 3. 2005): ČSN EN 13880-5 a ČSN EN 13880-6 (CEN/TC 227/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Vladimírem Hamplem
- ♦ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 3. 2005): ČSN EN 12697-38 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. René Uxou
- ♦ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 5. 2005): ČSN EN 12697-22 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Dr. Ing. Michalem Varausem.

- ◆ **Předání tiskových předloh ČNI** (k 31. 5. 2005) ČSN EN 12697-17 a ČSN EN 12697-19 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Petrem Meluzinem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 5. 2005) ČSN EN 12697-34 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Janem Davidem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 6. 2005) ČSN EN 12697-18 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Jiřím Kašparem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 6. 2005) ČSN EN 12697-35 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Petrem Hýkou.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 6. 2005) ČSN EN 12697-33 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Petrem Hýzlem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 6. 2005) ČSN EN 13286-50 (CEN/TC 227/WG 4), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Vladimírem Kuchtou, CSc.
- ◆ **Předání tiskových předloh ČNI** (k 30. 6. 2005) ČSN EN 13286-51, ČSN EN 13286-52 a ČSN EN 13286-53 (CEN/TC 227/WG 4), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Jaroslavem Havelkou.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 7. 2005) ČSN EN 13422 (CEN/TC 226/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Ivo Liškutínem (Úroveň spolupráce B).
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 9. 2005) ČSN EN 14188-1 (CEN/TC 227/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Vladimírem Hamplem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 9. 2005) ČSN EN 14188-2 (CEN/TC 227/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Jaroslavem Dostálem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 9. 2005) ČSN 73 6242 Z1 (souvisí se zavedením ČSN EN 14188-1 a 2), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Vladimírem Hamplem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 10. 2005) ČSN EN 13877-1 (CEN/TC 227/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Jaroslavou Škarkovou.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 10. 2005) ČSN EN 13877-2 a ČSN EN 13877-3 (CEN/TC 227/WG 3), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Marií Birnbaumovou.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 10. 2005) ČSN 73 6123-1 (zbytková k sadě evropských norem EN 13877), ve spolupráci se zpracovateli Ing. Marií Birnbaumovou a Ing. Jaroslavou Škarkovou.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 10. 2005) ČSN 73 6114 Z1 (souvisí se zavedením ČSN EN 13877-1, -2 a 3 a ČSN 73 6123-1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Ludvíkem Věbrem, CSc.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 11. 2005) ČSN EN 12697-3:2005 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Zdeňkem Komínkem.
- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 30. 11. 2005) ČSN EN 12697-4:2005 ve formě Změny Z1 ke stávající ČSN EN 12697-4 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Jaroslavem Dostálem.

Do konce roku 2005 dojde k předání těchto normalizačních úkolů:

- ◆ **Předání tiskové předlohy ČNI** (k 31. 12. 2005) ČSN EN 12697-30 (CEN/TC 227/WG 1), ve spolupráci se zpracovatelem Ing. Rostislavem Lojdou.

1.2 SYSTÉMOVÉ NÁSTROJE PŘI ŘEŠENÍ NORMALIZAČNÍCH ÚKOLŮ

I ve svém druhém roce používání systémové nástroje při práci CTN pomáhaly maximálně využít času odborných pracovníků a kumulovat zpracovávané normy do větších skupin. Tento systém umožňoval reálné zvládnutí vysokého počtu přejímaných norem a také zvyšoval počet účastníků na připomínkových jednáních. Díky systému bylo možné udržet

práce roku 2005 na vysoké kvalitativní i kvantitativní úrovni. Následující přehled uvádí veškerá připomínková jednání, která se v roce 2005 za účasti zástupce(ů) SILMOS s.r.o. – CTN uskutečnila.

- ◆ 1.2. Přípomínkové jednání k normě ČSN EN 13286-2 (CEN/TC 227/WG 4)
- ◆ 3.2. Přípomínkové jednání k normě ČSN EN 12697-38 (CEN/TC 227/WG 1)
- ◆ 22.2. Přípomínkové jednání k normám ČSN EN 13880-5 a 6 (CEN/TC 227/WG 3)
- ◆ 24.3. Přípomínkové jednání k normě ČSN EN 13863-3 (CEN/TC 227/WG 3)
- ◆ 13.4. Přípomínkové jednání k ČSN EN 12697-17, 19, 30 a 34 (CEN/TC 227/WG 1)
- ◆ 5.5. Přípomínkové jednání k ČSN EN 12697-22 (CEN/TC 227/WG 1)
- ◆ 19.5. Přípomínkové jednání k ČSN EN 12697-18 a 35 (CEN/TC 227/WG 1)
- ◆ 21.6. Přípomínkové jednání k ČSN EN 13286-50, 51, 52 a 53, a národní příloze NB ČSN EN 13286-2 (Proctorova zkouška pro zeminy) (CEN/TC 227/WG 4)
- ◆ 22.6. Přípomínkové jednání k ČSN EN 13422 (CEN/TC 226/WG 3)
- ◆ 25.8. Přípomínkové jednání k ČSN EN 13877-1, 2 a 3 (CEN/TC 227/WG 3)
- ◆ 1.9. Přípomínkové jednání k ČSN EN 14188-1 a 2 (CEN/TC 227/WG 3)
- ◆ 15.9. Přípomínkové jednání k ČSN EN 13043, Z1; ČSN EN 13242, Z1 a ČSN EN 13450 Z1 (kamenivo) a dále k ČSN EN 13285 Nestmelené směsi. Specifikace a ČSN 73 6126-1 Stavba vozovek. Nestmelené vrstvy – Část 1: Provádění a zkoušení (CEN/TC 227/WG 4)
- ◆ 27.10. Přípomínkové jednání k národním přílohám ČSN EN 13877-1, 2 a 3 a dále zbytkové normě ČSN 73 6123-1 (CEN/TC 227/WG 3)
- ◆ 10.11. Přípomínkové jednání k ČSN EN 12697-3 (CEN/TC 227/WG 1)

Další devízou při zpracování, archivaci a předávání dokumentů a norem CEN je jejich elektronická podoba, jež notně urychlila veškerý proces komunikace mezi zpracovatelem a připomínkujícími.

2. VÝHLED DO ROKU 2006

Následující tabulka podává informace o schválených evropských normách, které byly v průběhu roku 2005 obdrženy, a tak explicitně poukazují na obdobný objem prací očekávaný v roce 2006. Přesto je nutné zmínit, že doposud větší objem představovalo přejímání zejména norem zkušebních, které k řádnému převzetí nevyžadovaly žádné náročné postupy. Existuje několik norem, které vyžadovaly doplnění národní přílohou, a to zejména z důvodu nepřesností a chyb uvedených v již schválených evropských normách, avšak časovou a finanční náročnost takto zpracovaných národních příloh lze jen stěží

porovnat s postupy, jež jsou pro zavedení specifikací (norem výrobků) nezbytné. Oproti loňskému množství schválených norem bylo v roce 2005 schváleno v rámci CEN jen malé množství. Nicméně se v roce 2006 očekává vydání dalších pěti norem výrobků směsí stmelovaných hydraulickými pojivy a deseti norem výrobků pro asfaltové směsi. Navíc dosud utlumená činnost v rámci komise CEN/TC 226 poskytovala prostor pro koncentraci sil na standardizaci silničních materiálů. Očekávané schválení několika revizí evropských norem z oblasti silničních zařízení bude jistě vyžadovat vyšší pracovní kapacity. Více informací podává úvodní zpráva Ing. Večerky, která shrnuje dosavadní průběh normalizace a z uváděných grafů je zřejmé, kam se těžiště této práce posune. Vzhledem k problematickému řešení norem na nestmelené směsi a potažmo vrstvy a dále spolu s nejasnostmi ohledně notifikace českých předpisů v rámci EU lze jen ztěží odhadnout, jak velké množství práce bude v roce 2006 dokončeno.

TABULKA 1: SEZNAM KONEČNÝCH NÁVRHŮ EVROPSKÝCH NOREM (ST 64) OBDRŽENÝCH V ROCE 2005

Prac. pol.	EN/ENV	WG	Název normy	Převzetí
CEN/TC 226 Silniční zařízení				
027	EN 12966-1	226/WG 3	Svislé dopravní značení – Proměnné dopravní značky – Část 1: Norma výrobku	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
081	EN 12966-2	226/WG 3	Svislé dopravní značení – Proměnné dopravní značky – Část 2: Počáteční zkoušky typu	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
082	EN 12966-3	226/WG 3	Svislé dopravní značení – Proměnné dopravní značky – Část 3: Řízení výroby u výrobce	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
071	EN 14388	226/WG 6	Zařízení pro snížení hluku silničního provozu – Specifikace	Normalizační úkol zahájen
CEN/TC 227 Silniční materiály				
206	EN 13286-50	227/WG 4	Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy – Část 50: Metody pro výrobu zkušebních těles pomocí Proctorova zařízení nebo vibračního stolu	vydáno
207	EN 13286-51	227/WG 4	Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy – Část 51: Metody pro výrobu zkušebních těles pomocí vibračního pěchu	vydáno
208	EN 13286-52	227/WG 4	Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy – Část 52: Metody pro výrobu zkušebních těles vibrokompresí	vydáno
209	EN 13286-53	227/WG 4	Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy – Část 53: Metody pro výrobu zkušebních těles pomocí osového tlaku	vydáno
118	EN 12697-35	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 35: Laboratorní výroba směsí	vydáno
016	EN 12697-3 rev:2004	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 3: Znovuzískání extrahovaného pojiva: Rotační vakuové destilační zařízení	odevzdán návrh ČSN EN, k vydání pravděpodobně březen 2006
017	EN 12697-4 rev:2004	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 4: Znovuzískání extrahovaného pojiva: Frakcionační kolona	odevzdán návrh ČSN EN, k vydání pravděpodobně březen 2006

Prac. pol.	EN/ENV	WG	Název normy	Převzetí
210	EN 13286-48	227/WG 4	Nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy – Část 48: Zkušební metoda pro stanovení stupně rozpadu	Normalizační úkol zahájen
203	EN 12697-41	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 41: Odolnost vůči rozmrazovacím kapalinám	Normalizační úkol zahájen
202	EN 12697-43	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 43: Odolnost proti působení pohonných hmot	Normalizační úkol zahájen
025	EN 12697-11:2005	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 11: Stanovení afinity mezi pojivem a kamenivem	Normalizační úkol zahájen
039	EN 12697-25	227/WG 1	Asfaltové směsi – Zkušební metody pro asfaltové směsi za horka – Část 25: Cyklická zkouška v tlaku	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
160	EN 12274-7	227/WG 2	Kalové vrstvy – Zkušební metody – Část 7: Zkouška otěru za třepání pro stanovení přilnavosti pojiva ke kamenivu	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
161	EN 12274-8	227/WG 2	Kalové vrstvy – Zkušební metody – Část 8: Vizuální posouzení	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
069	EN 14840	227/WG 3	Zálivky a vložky do spár – Zkušební metody pro těsnící profily	Dosud nezaplánováno, jednání se zpracovatelem
141	EN 13108-8	227/WG 1	Asfaltové směsi – Specifikace – Část 8: R–materiál	Bude řešeno společně se specifikacemi sady 13108

3. ZÁVĚR

Proces normalizace s určitostí bude pokračovat i v dalších letech. Situace v CEN/TC 226 nám potvrzuje, že evropské normy první generace budou kontinuálně revidovány, a proto účast gestorů a odborné veřejnosti z České republiky může některé problémy vyřešit již na evropské úrovni, případně, jak tomu bylo u CEN/TC 227/WG 1, dokonce určovat parametry pro celou Evropu (viz jednání Dr. Ing. Varaus v Istanbulu, říjen 2005). To jsou hmatatelné přínosy, které plynou ze zajištění projektu Přijímání evropských norem pro PK.

V roce 2006 se očekává útlum v činnosti CEN/TC 227, neboť většina položek již byla schválena, naopak markantní nárůst nastane v oblasti silničních zařízení. Nicméně na národní úrovni bude nutné reagovat na schválené evropské normy výrobků pro asfaltové směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy, to bylo doposud možné jen na základě prací výzkumného projektu ISPROFOND koordinovaném SILMOS s.r.o.